

Miljøverndepartementet
Pb. 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 98/1350-N/HE

Vår ref:533/ae Jnr: 4082

Dato: 16.12.01

HØRINGSUTTALELSE FRA NORSK BONDE OG SMÅBRUKARLAG DIREKTIV 2001/18/EF OM UTSETTING AV GENMODIFISERTE ORGANISMER

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har følgende kommentarer til direktiv 2001/18/EF om utsetting av genmodifiserte organismer i EU.

1. NORSK GENTEKNOLOGILOV FORTSATT TIL GRUNN

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter forslaget til nytt direktiv forutsatt at den norske genteknologiloven ligger til grunn for norsk godkjenning. Dersom direktivet er til hinder for å ivareta de hensyn som er omtalt i genteknologiloven forutsetter Norsk Bonde- og Småbrukarlag at direktivet settes til side.

2. GENERELLE KOMMENTARER

I utformingen av direktivet er det på en rekke punkter tatt hensyn til den kritikk som er reist mot gjeldende direktiv 90/220/EF.

I det nye direktivet omtales føre-var prinsippet som overordnet, det pekes på behovet for større åpenhet, mer omfattende risikovurderinger, strengere merkekrav og bedre overvåking. Nytt er det også at det enkelte medlemsland skal kunne legge til grunn etiske betraktninger i spørsmålet om bruk av GMO. Skal intensjonen i direktivet kunne oppfylles er det imidlertid avgjørende at disse hensyn er overordnet hensynet til totalharmonisering innad i EU.

3. ÅPENHET OG TIDSFRISTER

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener at de korte tidsrammene for godkjenning av en søknad undergraver muligheten for åpenhet og offentlig debatt. De svært korte tidsfristene er et hinder for seriøs behandling både for organisasjoner, politikere og fagfolk. Skal en offentlig høring fungere mest mulig demokratisk og bidra til offentlig debatt må tidsfristene utvides.

4. "SMUTTHULL" MÅ TETTES

I artikkel 7 åpnes det for en forenklet behandlingsprosedyre i tilfelle der en har såkalt "tilstrekkelig erfaring" med den aktuelle GMO'en. Uten nærmere definisjon av hva som ligger i begrepet "tilstrekkelig erfaring" anser Norsk Bonde- og Småbrukarlag dette unntaket som et kritisk punkt i direktivet der en nærmere definisjon er påkrevet.

5. REPRESENTASJON I VITENSKAPSKOMITEENE

Vitenskapskomiteene tillegges en viktig rolle i vurderingen av risikoer knyttet til GMO. Det er derfor viktig at komiteenes sammensetning og rolle er avklart. For å oppfylle intensjonene i direktivet må derfor både miljø-, helse- og forbrukerinteressene være representert med egne fagfolk i de vitenskapelige komiteene. Økt involvering fra slike grupper vil kreve at myndighetene er villige til å støtte organisasjonene økonomisk. Dette må skje på en måte som ikke reiser tvil om fagfolkenes uavhengighet i forhold til myndighetene.

6. JURIDISK ANSVAR VED SPREDNING AV GMO

Direktivet gir så langt vi har kunnet forstå, ingen svar på hvem som har det juridiske ansvaret når utsatt GMO spres til andre områder.

Som fagorganisasjon for matprodusenter er dette et svært aktuelt spørsmål for oss. I Canada er en bonde idømt bot for å ha hatt genmodifiserte planter i sin åker. Dette til tross for at det i selve domsavsigelsen ble slått fast at de genmodifiserte frøene var blitt spredt til hans åker ved hjelp av vinden. En slik rettspraksis er selvsagt helt uakseptabel.

Det haster med et lovverk som slår klart fast at det juridiske ansvaret for denne form for spredning av GMO må pålegges produsenten av GMO-produktet.

7. MORATORIUM FOR GODKJENNING AV GMO

Det nye direktivet er etter Norsk Bonde- og Småbrukarlag sin vurdering en klar styrking av både produsenters og forbrukeres stilling i forhold til innsyn og åpenhet i godkjenningsprosedyrene for GMO. Det er imidlertid vår oppfatning at det til tross for dette direktivet fortsatt er fornuftig å arbeide for et GMO moratorium, Det er vår holdning at dette vil være riktig inntil uavhengige forskningsmiljøer kan si mer om eventuelle langtidsvirkninger ved bruk av GMO, og inntil vi har på plass et konsistent lovverk for hele GMO- området.

Dag Henning Reksnes

Aina Edelmann

Generalsekretær

Rådgiver